

GHID PENTRU RACORDAREA PRODUCĂTORILOR LA REȚELELE ELECTRICE DE INTERES PUBLIC

CUPRINS

- 1. INTRODUCERE**
    - 1.1. Scop**
    - 1.2. Documente de referință**
    - 1.3. Solicitarea racordării la rețelele electrice**
    - 1.4. Glosar de termeni**
  - 2. EMITEREA AVIZULUI DE AMPLASAMENT DE CĂTRE OPERATORUL DE REȚEA**
  - 3. ETAPELE PROCESULUI DE RACORDARE LA REȚELELE ELECTRICE**
    - 3.1. Etapa preliminară de documentare și informare a viitorului utilizator**
    - 3.2. Depunerea de către utilizator/ viitorul utilizator a cererii de racordare și a documentației aferente pentru obținerea avizului tehnic de racordare**
    - 3.3. Emiterea de către operatorul de rețea a avizului tehnic de racordare, ca ofertă de racordare**
    - 3.4. Încheierea contractului de racordare între operatorul de rețea și utilizator/ viitorul utilizator**
    - 3.5. Realizarea și punerea în funcțiune a instalației de racordare**
    - 3.6. Punerea sub tensiune a instalației de utilizare**
  - 4. ETAPELE PENTRU SOLUȚIONAREA NEÎNȚELEGERILOR APĂRUTE LA ÎNCHEIEREA CONTRACTELOR DE RACORDARE**
    - 4.1. Medierea la nivelul operatorului de rețea**
    - 4.2. Procedura prealabilă la nivelul ANRE**
    - 4.3. Procedura propriu-zisă de soluționare a neînțelegerilor**
- ANEXA: DEFINIȚII**

1. INTRODUCERE

1.1. Scop

Scopul acestui ghid este de a furniza informații privind etapele procesului de racordare la rețelele electrice, emiterea avizelor de amplasament de către operatorii de rețea și procedura de soluționare a neînțelegerilor ce pot apărea în procesul racordării la rețelele electrice sau la emiterea avizelor de amplasament.

Ghidul se adresează persoanelor fizice sau juridice care sunt interesate de racordarea la rețeaua electrică a unui loc de producere.

În cadrul acestui document au fost selectate și corelate prevederi din mai multe reglementări, completate cu precizări concrete, cu scopul de a oferi celor interesați informații cât mai clare și utile.

1.2. Documente de referință

Procesul de racordare la rețelele electrice de interes public este reglementat, în condițiile precizate prin legislația primară și secundară în vigoare.

Actele normative aplicabile sunt:

HG nr. 90/2008 – Regulament privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, denumit în continuare *Regulament*; www.anre.ro, rubrica „Legislație\Norme Tehnice\Racordare la rețele de interes public”;

Ordinul ANRE nr. 48/2008 - Metodologie pentru emiterea avizelor de amplasament; www.anre.ro, rubrica „Legislație\Norme Tehnice\Reglementări tehnice”;

Ordinul ANRE nr. 129/2008 - Regulament privind stabilirea soluțiilor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de interes public; www.anre.ro, rubrica „Legislație\Norme Tehnice\Racordare la rețele de interes public”;

Decizia ANRE nr.2741/ 2008 - Procedură privind colaborarea operatorilor de distribuție, de transport și de sistem pentru avizarea racordării utilizatorilor la rețelele electrice; www.anre.ro, rubrica „Legislație\Norme Tehnice\Reglementări tehnice”;

Ordinul ANRE nr. 28/2010 - Avize tehnice de racordare - continut cadru; www.anre.ro, rubrica „Legislație\Norme Tehnice\Racordare la rețele de interes public”;

Ordinul ANRE nr. 09/2006 - Contractul cadru de racordare la rețelele electrice de distribuție pentru utilizatori la care tariful de racordare este stabilit total sau parțial pe bază de deviz, respectiv Contractul cadru de racordare la rețelele electrice de distribuție pentru utilizatori la care tariful de racordare este stabilit corespunzător unor scheme standard, pe baza de tarife și indici specifici; www.anre.ro, rubrica „Legislație\Norme Tehnice\Reglementări tehnice”;

Ordinul ANRE nr. 38/2007 - Procedura de soluționare a neînțelegerilor legate de încheierea contractelor dintre operatorii economici din sectorul energiei electrice, a contractelor de furnizare a energiei electrice și a contractelor de racordare la rețea; www.anre.ro, rubrica „Legislație\Norme Tehnice\Racordare la rețele de interes public”;

Ordinul ANRE nr.28/2003 - Metodologie de stabilire a compensațiilor bănești între utilizatorii racordați în etape diferite, prin instalație comună, la rețele electrice de distribuție; www.anre.ro, rubrica „Legislație\Norme Tehnice\Reglementări tehnice”;

Ordinul ANRE nr.29/2003 modificat prin Ordinul nr.54/2008 - Metodologie de stabilire a tarifelor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de distribuție de medie și joasă tensiune; www.anre.ro, rubrica „Legislație\Norme Tehnice\Reglementări tehnice”;

Ordinul ANRE nr. 15 /2004 modificat și completat prin Ordinul nr.55/2008 pentru Aprobarea tarifelor și indicilor specifici utilizați la stabilirea tarifelor de racordare a utilizatorilor la rețelele electrice de medie și joasă tensiune; www.anre.ro, rubrica „Decizii și ordine\Ordine”;

Ordinul ANRE nr. 32/2005 pentru Aprobarea tarifelor de emitere a avizelor de amplasament și a avizelor tehnice de racordare practicate de operatorii de distribuție; www.anre.ro, rubrica „Decizii și ordine\Ordine”.

Actele normative în vigoare și menționate mai sus sunt reglementări valabile atât pentru operatorii de rețea cât și pentru utilizatorii rețelelor electrice.

1.3. Solicitarea racordării la rețelele electrice

Utilizatorii/ viitorii utilizatori au obligația solicitării avizului tehnic de racordare sau a actualizării acestuia, înainte de a începe executarea instalației de utilizare care urmează să fie racordată la rețea, respectiv modificarea unei instalații de utilizare existente.

Ca răspuns la cererea de racordare scrisă a persoanei interesate, operatorul de rețea, după caz:

- **emite avizul tehnic de racordare**, aprobând astfel racordarea la rețeaua electrică, în situațiile:
  - a) apariției unui loc de producere nou;
  - b) separării instalațiilor unui utilizator de instalațiile altui utilizator, în vederea racordării directe a acestora la rețeaua electrică a operatorului de rețea;
- **actualizează avizul tehnic de racordare** prin care a fost aprobată racordarea unui loc de producere, în situațiile:
  - a) solicitării unui spor de putere față de puterea aprobată prin avizul tehnic de racordare;
  - b) modificării unor elemente de natură tehnică în instalația de utilizare, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare pentru respectivul loc de producere;
  - c) modificării unor elemente de natură administrativă ale unui loc de producere existent, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare (schimbarea denumirii utilizatorului sau a datelor de identificare a locului de producere, schimbarea titularului prin preluarea obiectivului de la locul de producere);
  - d) modificării instalației de racordare, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare (modificarea punctului de delimitare a instalațiilor, modificarea punctului de măsurare, sau creșterea gradului de continuitate în funcționare asigurat de instalația de racordare).

În cazul modificării unor elemente de natură administrativă ale unui loc de producere existent, solicitarea actualizării avizului tehnic de racordare se face în termen de maximum 6 luni de la data producerii modificării, perioadă în care avizul tehnic de racordare emis pentru locul de producere respectiv își menține valabilitatea.

1.4. Glosar de termeni

Definițiile termenilor utilizați sunt prevăzute în Anexă.

2. EMITEREA AVIZULUI DE AMPLASAMENT DE CĂTRE OPERATORUL DE REȚEA

Pentru emiterea avizului de amplasament, solicitantul trebuie să depună o cerere scrisă sau fișa tehnică, însoțită de documentația corespunzătoare.

⇒ **Cererea sau fișa tehnică și documentația anexată** se depun direct la centrele teritoriale de relații cu clienții organizate de operatorul de rețea, respectiv prin intermediul structurilor de specialitate din cadrul consiliilor județene sau locale.

⇒ **Cererea de emitere a avizului de amplasament** cuprinde:

- a) date de identificare a solicitantului ;
- b) date pentru localizarea amplasamentului obiectivului;
- c) denumirea obiectivului ;
- d) informații energetice privind obiectivul - puterea aproximativă pentru care ar urma să solicite racordarea la rețea, tensiunea, etc.

⇒ **Documentația anexată cererii de emitere a avizului de amplasament** cuprinde:

- a) certificatul de urbanism, în copie;
- b) plan de încadrare în teritoriu, la scară, în 2 exemplare, vizat de către emitentul certificatului ca anexă la certificatul de urbanism;
- c) plan de situație, respectiv plan privind construcțiile subterane, la scară, în 2 exemplare, cu amplasarea obiectivelor investiției, vizat de către emitentul certificatului ca anexă la certificatul de urbanism. Din acestea trebuie să rezulte clar coordonatele viitoarei construcții sau instalații, în plan orizontal și vertical față de puncte de reper fixe existente în teren pentru a putea fi stabilită poziția față de rețelele electrice din zonă.

⇒ **costuri:** emiterea avizelor de amplasament se face contra cost, pe baza tarifelor aprobate de ANRE prin *Ordinul nr. 32/2005*;

⇒ **termen** de emitere: cel mult 15 zile calendaristice de la înregistrarea cererii pentru emiterea avizului de amplasament și a documentației complete;

⇒ **condițiile de compatibilitate** dintre rețeaua electrică și un obiectiv se stabilesc și/sau se verifică de regulă în cadrul unei fișe de coexistență elaborate de operatorul de rețea; cheltuielile legate de elaborarea fișei de coexistență sunt incluse în tariful de emitere a avizului de amplasament;

⇒ în **cazuri de excepție**, justificate, pentru amplasamente sau zone la care stabilirea condițiilor de compatibilitate implică o analiză complexă, condițiile de compatibilitate se stabilesc și/sau se verifică printr-un studiu de coexistență ; studiul de coexistență se elaborează, la comanda și pe cheltuielile solicitanților, de către operatorul de rețea sau de către alți proiectanți atestați;

⇒ **informații suplimentare** se pot obține consultând *Metodologia pentru emiterea avizelor de amplasament de către operatorii de rețea, aprobată prin Ordinul ANRE nr.48/ 2008*.

⇒ **Avizul de amplasament favorabil va conține, după caz, și precizări privind:**

- a) respectarea unor condiții sau restricții în regimul de executare a lucrărilor și realizare a construcției;
- b) informații generale referitoare la posibilitățile de racordare, inclusiv informații privind eventuale lucrări de întarire sau de extindere a rețelei electrice, la etapele procesului de racordare la rețea și durata estimată pentru fiecare etapă, documentația și datele necesare, tarifele în vigoare practicate de operatorul de rețea;
- c) stabilirea restricțiilor și/sau interdicțiilor instituite în zonele de protecție și de siguranță aferente rețelei electrice;
- d) atenționarea solicitantului, după caz, asupra necesității obținerii unor avize de amplasament și din partea altor deținători de rețele electrice în zonă;

e) instalațiile din zonă, aparținând operatorului de rețea.

⇒ **Avizul de amplasament nefavorabil va conține precizări privind:**

a) motivele îndreptățite ale refuzului;

b) precizări privind instalațiile din zonă, aparținând operatorului de rețea;

c) propuneri de soluții care să permită emiterea unui aviz de amplasament favorabil.

3. ETAPELE PROCESULUI DE RACORDARE LA REȚELELE ELECTRICE

Pasul 1: Etapa preliminară; documentarea și informarea viitorului utilizator

Pasul 2: **Utilizatorul/viitorul utilizator** adresează cererea de racordare și documentația pentru obținerea avizului tehnic de racordare

Pasul 3: **Operatorul de rețea** verifică documentația depusă de solicitant și transmite acestuia oferta de contract pentru elaborarea studiului de soluție

termen: maximum 7 zile

Pasul 4: **Operatorul de rețea** elaborează studiul de soluție și îl transmite solicitantului

termen: maximum 3 luni pentru tensiune rețea ≥ 110 kV și maximum 1 lună pentru medie și joasă tensiune

Pasul 5: **Utilizatorul** optează pentru una dintre variantele de soluție stabilite în studiu și avizate de operatorul/ operatorii de rețea

termen: maximum 2 luni

Pasul 6: **Operatorul de rețea** emite și transmite către solicitant avizul tehnic de racordare

termen de la data înregistrării documentației complete depuse de utilizator: maximum 30 zile pentru tensiune rețea ≥ 110 kV și maximum 10 zile pentru medie și joasă tensiune, la care se adaugă termenul pentru elaborarea studiului de soluție

Pasul 7: **Utilizatorul** solicită încheierea contractului de racordare

termen: 6 luni pentru tensiune rețea ≥ 110 kV și pentru locuri de producere cu $P_i \geq 10$ MW, respectiv 3 luni pentru medie și joasă tensiune

Pasul 8: **Utilizatorul și operatorul de rețea** încheie contractul de racordare

Operatorul de rețea are obligația să propună utilizatorului proiectul de contract de racordare în termen de: maximum 10 zile de la data înregistrării cererii și documentației complete

Pasul 9: **Operatorul de rețea** realizează instalația de racordare

termen: prevăzut în contractul de racordare

Pasul 10: **Operatorul de rețea** pune sub tensiune instalația de utilizare

termen: prevăzut în contractul de racordare

3.1. Etapa preliminară de documentare și informare a viitorului utilizator

Pasul 1: La cererea scrisă a solicitantului, operatorul de rețea are obligația să ofere în scris informații generale privind condițiile și posibilitățile de realizare a racordării la rețea a unui loc de producere, funcție de datele caracteristice ale acestuia, prezentate în cerere. Dacă este cazul, operatorul de rețea va comunica solicitantului:

- eventualele lucrări de întărire în rețea pentru care nu există posibilitatea realizării până la data estimată pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare și termenul posibil de realizare a respectivelor lucrări de întărire, funcție de informațiile pe care le deține la momentul respectiv;
  - puterea disponibilă pentru racordare la data estimată de solicitant pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare (luând în considerare și eventualele lucrări de întărire programate), în zona respectivă și în momentul respectiv.
- ⇒ **cererea se adresează** direct sau se trimite prin poștă, la centrele teritoriale de relații cu clienții organizate de operatorul de rețea;
- ⇒ **costuri:** informații oferite de către operatorul de rețea gratuit;
- ⇒ **termen de răspuns:** cel mult 15 zile calendaristice de la înregistrarea unei cereri scrise.

3.2. Depunerea de către utilizator/ viitorul utilizator a cererii de racordare și a documentației aferente pentru obținerea avizului tehnic de racordare

Pasul 2: Utilizatorul/viitorul utilizator adresează cererea de racordare și documentația pentru obținerea avizului tehnic de racordare

⇒ **cererea de racordare se adresează:**

- a) operatorului de transport, pentru un loc de producere cu putere mai mare de 50 MVA;
- b) operatorului de distribuție care deține contract de concesiune a serviciului public privind distribuția energiei electrice în zona respectivă sau altui deținător de rețea electrică de interes public, pentru un loc de producere cu putere de până la 50 MVA inclusiv.

⇒ cererea și documentația anexată acesteia se depun direct sau se trimit prin poștă la centrele teritoriale de relații cu clienții organizate de operatorul de rețea, unde cererea este înregistrată;

⇒ solicitantul se poate adresa operatorului de rețea direct, prin împuternicit legal, prin proiectant de specialitate sau prin furnizor;

Atenție! cererea de racordare va fi în mod obligatoriu semnată și de utilizator sau împuternicitul legal al utilizatorului, dacă aceasta a fost întocmită de către un proiectant de specialitate sau de către un furnizor;

⇒ **costuri:** emiterea avizelor tehnice de racordare și emiterea unui duplicat se fac contra cost, pe baza tarifelor aprobate de ANRE prin *Ordinul nr. 32/2005*;

⇒ **Cererea de racordare** cuprinde cel puțin următoarele informații:

- a) datele de identificare a locului de producere, a utilizatorului și, dacă este cazul, a împuternicitului legal, a proiectantului de specialitate sau a furnizorului;
- b) data estimată solicitată pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare de la locul de producere, puterea prevăzută a fi evacuată și evoluția acesteia;
- c) eventuale indicații privind grupul de măsurare a energiei electrice sau informații pentru stabilirea acesteia;
- d) declarația pe propria răspundere a solicitantului referitoare la autenticitatea datelor și la conformitatea cu originalul a documentelor prezentate în copie, anexate cererii;
- e) lista documentelor care compun documentația anexată cererii.

- ⇒ **Pentru un loc de producere nou, documentația** anexată cererii de racordare cuprinde, după caz:
- a) datele tehnice și energetice caracteristice locului de producere;
  - b) studiul de soluție pentru racordarea la rețeaua electrică, în cazurile de excepție în care acesta a fost elaborat; de regulă, studiul de soluție se elaborează ulterior înregistrării cererii de racordare (a se vedea pasul 4 de la punctul 3.2.);
  - c) avizul de amplasament în copie, dacă acesta este necesar conform reglementărilor, pentru obiectivul sau instalația ce se realizează pe locul de producere respectiv;
  - d) certificatul de urbanism eliberat în vederea obținerii autorizației de construire a obiectivului, în termen de valabilitate, în copie;
  - e) planul de situație, vizat de emitentul certificatului de urbanism ca anexă la acesta, pentru construcțiile noi sau pentru construcțiile existente care se modifică, în copie. Pentru construcțiile existente care nu se modifică este suficientă schița de amplasament cu coordonate din care să rezulte precis poziția locului de producere;
  - f) actul de proprietate sau orice alt înscris care atestă dreptul de folosință asupra terenului, incintei sau clădirii în care se constituie locul de producere pentru care se solicită racordarea, în copie. În cazul spațiilor închiriate este necesar și acordul notarial al proprietarului pentru executarea de lucrări în instalațiile electrice.
- ⇒ **Pentru un loc de producere existent, documentația** anexată cererii de actualizare a avizului tehnic de racordare cuprinde ultimul aviz tehnic de racordare obținut anterior, la care se adaugă, după caz:
- documentele menționate mai sus, ce compun documentația anexată cererii de racordare pentru cazul unui loc de producere nou, **în situația solicitării unui spor de putere față de puterea aprobată prin avizul tehnic de racordare;**
  - descrierea modificărilor respective, **în situația modificării unor elemente de natură tehnică în instalația de utilizare, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare pentru respectivul loc de producere;**
  - actele doveditoare privind schimbarea denumirii utilizatorului sau a datelor de identificare a locului de producere, ori schimbarea titularului prin preluarea obiectivului de la locul de producere, **în situația modificării unor elemente de natură administrativă ale unui loc de producere existent, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare;**
  - expunerea problemei a cărei rezolvare impune modificarea respectivă și documente care să susțină această cerere, **în situația modificării instalației de racordare, fără depășirea puterii aprobate prin avizul tehnic de racordare.**

Solicitantul are obligația de a anexa cererii de racordare numai documentele prevăzute la art.12 din *Regulament* și precizate mai sus.

Pasul 3: Operatorul de rețea verifică documentația depusă de solicitant

- ⇒ **termen:** 7 zile calendaristice de la data înregistrării cererii de racordare;
- ⇒ **operatorul de rețea transmite solicitantului, în cadrul termenului de 7 zile calendaristice de la data înregistrării cererii de racordare, factura de plată a tarifului pentru emiterea avizului tehnic de racordare,** conform listei de tarife aprobate de ANRE prin *Ordinul nr. 32/2005*;
- ⇒ în vederea stabilirii soluției de racordare, **operatorul de rețea transmite solicitantului, în cadrul termenului de 7 zile calendaristice de la data înregistrării cererii de racordare, oferta de contract pentru elaborarea studiului de soluție;**

- ⇒ în cazurile justificate în care constată că documentația este incompletă, operatorul de rețea va comunica în scris solicitantului, în cadrul termenului de 7 zile calendaristice de la data înregistrării cererii de racordare, necesitatea completării, indicând documentele care trebuie anexate, completate sau refăcute și dând toate informațiile necesare în acest scop;
- ⇒ documentația este considerată completă după refacerea ei conform îndrumărilor transmise de operatorul de rețea și achitarea tarifului de emitere a avizului tehnic de racordare;
- ⇒ durata necesară solicitantului pentru completarea documentației se consideră suplimentară duratei reglementate de emitere a avizului tehnic de racordare;

Nu se emite aviz tehnic de racordare dacă satisfacerea cererii utilizatorului ar afecta siguranța SEN sau nu este respectat avizul de amplasament. Acest lucru se comunică în scris solicitantului, de către operatorul de rețea, în termen de maximum 7 zile calendaristice de la data înregistrării cererii de racordare;

Pasul 4: Operatorul de rețea elaborează studiul de soluție și îl transmite solicitantului

Pentru racordarea grupurilor generatoare, soluția de racordare se stabilește prin studiu de soluție, indiferent de tensiunea rețelei la care se racordează.

⇒ Studiul de soluție se elaborează de către operatorul de rețea, pe baza contractului încheiat între operatorul de rețea și utilizator.

⇒ Studiul de soluție se plătește de solicitant.

⇒ **termen de elaborare:** maximum 3 luni pentru racordarea locului de producere la o rețea cu tensiunea de 110 kV sau mai mare și maximum o lună pentru racordarea la o rețea de medie sau joasă tensiune de la data depunerii de către solicitant a documentației complete și încheierii contractului de elaborare a studiului.

Pentru racordarea la o rețea cu tensiunea de 110 kV sau mai mare, în situații deosebite, justificate prin complexitatea soluțiilor, operatorul de rețea poate solicita în propunerea de contract un termen mai mare. Durata suplimentară nu va depăși 3 luni pentru racordare la tensiunea de 110 kV, respectiv 6 luni pentru racordare la tensiuni mai mari de 110 kV.

Avizarea studiului de soluție de către operatorul/ operatorii de rețea se realizează în cadrul termenului de elaborare a acestuia.

⇒ **În situația în care studiul de soluție trebuie avizat atât de către operatorul/ operatorii de distribuție, cât și de către operatorul de transport, avizarea se face în ședință comună, finalizată printr-un aviz aprobat de toți operatorii de rețea, conform prevederilor *Procedurii privind colaborarea operatorilor de distribuție, de transport și de sistem pentru avizarea racordării utilizatorilor la rețelele electrice, aprobată prin Decizia ANRE nr.2741/ 11.12.2008.***

⇒ **costuri:** costurile se stabilesc de elaborator (operatorul de rețea) pe bază de deviz, respectându-se principiile liberei concurențe.

⇒ **Prin predarea la utilizator a studiului de soluție avizat, operatorul de rețea responsabil cu elaborarea acestuia confirmă existența tuturor acordurilor factorilor implicați în stabilirea soluției de racordare.**

⇒ **Studiul de soluție oferă solicitantului una sau mai multe variante de soluție de racordare avizate.**

Pasul 5: Utilizatorul optează pentru una dintre variantele de soluție stabilite în studiu și avizate de operatorul/ operatorii de rețea

⇒ Utilizatorul trebuie să își exprime opțiunea în scris pentru una dintre variantele de soluție stabilite în studiu și avizate de operatorul de rețea.

⇒ **termen:** maximum două luni;

Dacă utilizatorul nu respectă acest termen, soluția de racordare prevăzută în studiu nu se mai consideră valabilă.

3.3. Emiterea de către operatorul de rețea a avizului tehnic de racordare, ca ofertă de racordare

Pasul 6: Operatorul de rețea emite și transmite către solicitant avizul tehnic de racordare

⇒ **Avizul tehnic de racordare se emite de către deținătorul de rețea la rețeaua căruia urmează a se racorda locul de producere.**

⇒ **termen:** maximum 30 zile calendaristice de la data înregistrării documentației complete depuse de utilizator, respectiv 10 zile calendaristice pentru cazurile în care emiterea avizului tehnic de racordare la rețelele de medie și joasă tensiune se face pe baza unui studiu de soluție. În cazul modificării doar a unor elemente de natură administrativă, actualizarea avizului tehnic de racordare se face în cel mult 10 zile calendaristice de la data depunerii cererii de către utilizator. La aceste termene se adaugă, după caz, termenele prevăzute pentru elaborarea studiilor de soluție.

⇒ *Conținutul cadru al Avizelor tehnice de racordare este aprobat prin Ordinul ANRE nr. 28/2010.*

⇒ **Avizul tehnic de racordare** emis de către operatorul de rețea **conține condițiile tehnico-economice de racordare la rețea**, inclusiv următoarele:

a) puterea aprobată pentru racordare și evoluția acesteia;

Dacă este cazul, operatorul de rețea ia în considerare puterea disponibilă pentru racordarea la rețea la data estimată de solicitant pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare, în zona respectivă și în momentul respectiv;

b) descrierea soluției de racordare;

c) tariful de racordare – tariful reglementat care reprezintă cheltuiala efectuată de operatorul de rețea pentru realizarea racordării locului de producere la rețeaua electrică;

d) durata de valabilitate a avizului tehnic de racordare.

⇒ Dacă este cazul, operatorul de rețea va comunica solicitantului eventualele lucrări de întărire în rețea în amonte de punctul de racordare, pentru care nu există posibilitatea realizării corelate cu instalația de racordare până la data estimată pentru punerea sub tensiune a instalației de utilizare, precum și termenul posibil de realizare a respectivelor lucrări de întărire.

Dacă utilizatorul optează pentru suportarea costurilor acestor lucrări de întărire, cheltuielile efectuate de utilizator i se returnează acestuia de către operatorul de rețea printr-o modalitate convenită între părți.

⇒ **Avizul tehnic de racordare își încetează valabilitatea** în termen de 6 luni de la emitere, pentru utilizatorii care se racordează la rețelele electrice cu tensiunea de 110 kV sau mai mare și pentru locurile de producere cu putere totală instalată mai mare de 10 MW, respectiv 3 luni de la emitere pentru utilizatorii racordați la rețelele electrice de distribuție de medie și joasă tensiune, dacă nu a fost încheiat contractul de racordare și achitat tariful de racordare sau, după caz, contractul pentru transportul, distribuția ori furnizarea energiei electrice sau formele de angajare a executării lucrărilor din aval de punctul de delimitare, necesare pentru racordarea la rețeaua electrică. Acest termen poate fi prelungit cel mult o dată de operatorul de rețea cu încă 6 luni, respectiv 3 luni, după caz, dacă nu s-

au modificat datele care au stat la baza emiterii avizului tehnic de racordare, iar soluția și tariful de racordare stabilite sunt în continuare valabile.

3.4. Încheierea contractului de racordare între operatorul de rețea și utilizator

Pasul 7: Utilizatorul solicită încheierea contractului de racordare

⇒ În cazul în care nu se execută lucrări noi sau modificări ale instalațiilor de racordare existente, nu este necesară încheierea unui contract de racordare.

⇒ Utilizatorul adresează operatorului de rețea cererea pentru încheierea contractului de racordare, însoțită de următoarea documentație :

- a) copie a avizului tehnic de racordare;
Atenție! Avizul trebuie să fie în termen de valabilitate, conform precizărilor pe care le conține în cuprinsul său.
- b) Copia certificatului de înregistrare la registrul comerțului sau alte autorizații legale de funcționare emise de autoritățile competente, dacă este cazul;
- c) autorizația de construire a obiectivului sau, în cazul construcțiilor existente, actul de proprietate asupra obiectivului, respectiv contractul de închiriere, în copie;
- d) acordurile proprietarilor terenurilor, în original, autentificate de notarul public, pentru ocuparea sau traversarea terenurilor precum și pentru exercitarea de către operatorul de rețea a drepturilor de uz și de servitute asupra terenurilor afectate de instalația de racordare, numai în cazurile în care instalația de racordare este destinată în exclusivitate racordării unui singur loc de consum sau producere.

Solicitantul are obligația de a anexa cererii numai documentele precizate mai sus, prevăzute la art.32 din Regulament. Încheierea contractului de racordare nu poate fi condiționată de obținerea autorizației de înființare a capacității energetice.

Pasul 8: Utilizatorul încheie contractul de racordare cu operatorul de rețea

⇒ Operatorul de rețea are obligația să propună utilizatorului proiectul de contract de racordare în termen de: maximum 10 zile calendaristice de la data înregistrării cererii și documentației complete;

⇒ Prin Ordinul ANRE nr. 09/2006 sunt aprobate *Contractul cadru de racordare la rețelele electrice de distribuție pentru utilizatori la care tariful de racordare este stabilit total sau parțial pe bază de deviz și Contractul cadru de racordare la rețelele electrice de distribuție pentru utilizatori la care tariful de racordare este stabilit corespunzător unor scheme standard, pe baza de tarife și indici specifici.*

⇒ Pentru realizarea racordării, utilizatorii încheie cu operatorul de rețea, deținător al rețelei electrice, contractul de racordare și achită acestuia tariful de racordare, stabilit conform reglementărilor în vigoare.

Atenție! Dacă utilizatorul solicită în mod expres operatorului de rețea în scris, înainte de încheierea contractului de racordare, ca lucrările pentru realizarea instalației de racordare să fie executate de un anumit constructor atestat ANRE, tariful de racordare se va recalcula în mod corespunzător, corelat cu rezultatul negocierii dintre utilizator și constructorul pe care acesta l-a ales.

3.5. Realizarea și punerea în funcțiune a instalației de racordare

Pasul 9: Operatorul de rețea realizează instalația de racordare

⇒ **termen:** prevăzut în contractul de racordare;

⇒ După încheierea contractului de racordare și în condițiile prevăzute de acesta privind:

- costurile, respectiv tariful de racordare, și modalitatea de plată,
- termenul pentru punerea în funcțiune a instalației de racordare,

operatorul de rețea asigură proiectarea, construirea și punerea în funcțiune a instalației de racordare, inclusiv realizarea, în instalațiile din amonte de punctul de racordare, a tuturor condițiilor tehnice pentru asigurarea capacității necesare în vederea racordării locului de producere.

3.6. Punerea sub tensiune a instalației de utilizare

Pasul 10: Operatorul de rețea pune sub tensiune instalația de utilizare

⇒ **termen:** prevăzut în contractul de racordare.

⇒ Realizarea instalațiilor din aval de punctul de delimitare (instalația de utilizare) este în responsabilitatea utilizatorului și se face pe cheltuiala lui.

⇒ Punerea sub tensiune a instalațiilor electrice ale utilizatorilor se face de către operatorul de rețea, cu respectarea normelor în vigoare, numai după:

- depunerea de către utilizator sau împuternicitul său legal, la operatorul de rețea, a dosarului instalației de utilizare întocmit de executantul acesteia;
- încheierea, după caz, a convenției de exploatare și a contractului pentru transportul/distribuția energiei electrice.

4. ETAPELE PENTRU SOLUȚIONAREA NEÎNȚELEGERILOR APĂRUTE LA ÎNCHIEIEREA CONTRACTELOR DE RACORDARE

Pentru soluționarea neînțelegerilor apărute la încheierea contractelor de racordare (clauze din contracte), precum și în timpul parcurgerii etapelor pentru obținerea sau actualizarea avizului tehnic de racordare sau a avizului de amplasament, având ca obiect modul de respectare a prevederilor *Regulamentului*, sau a *Metodologiei pentru emiterea avizelor de amplasament de către operatorii de rețea, aprobate prin Ordinul ANRE nr.48/2008*, pot fi parcurse următoarele etape:

4.1. Medierea la nivelul operatorului de rețea de care aparține unitatea sau subunitatea ce constituie parte în neînțelegerea apărută;

⇒ declanșarea medierii are loc în momentul primirii de către operatorul de rețea a cererii scrise prin care i se solicită soluționarea neînțelegerii apărute;

⇒ cererea va fi însoțită de documentele pe care partea/părțile își întemeiază susținerile;

⇒ operatorul de rețea analizează neînțelegerea în baza propriei proceduri de mediere, și formulează soluții de rezolvare a acesteia în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de mediere;

⇒ răspunsul formulat de operatorul de rețea va fi transmis părților prin scrisoare cu confirmare de primire și, după caz, prin fax;

⇒ neînțelegerea de consideră rezolvată dacă părțile își însușesc soluția dată de operatorul de rețea;

⇒ dacă cel puțin una din părți nu își însușește soluția dată de operatorul de rețea, respectiva parte poate declanșa procedura prealabilă la nivelul ANRE;

4.2. Procedura prealabilă la nivelul ANRE;

- ⇒ una sau ambele părți implicate adresează o cerere prin care se solicită ANRE să formuleze recomandări cu privire la modul de soluționare a neînțelegerii;
- ⇒ **Atenție!** Cererea trebuie transmisă în termen de maximum 15 zile lucrătoare calculate de la data primirii răspunsului formulat de operatorul de rețea în etapa de mediere anterioară, altfel se consideră că neînțelegerea a fost soluționată;
- ⇒ cererea va fi însoțită de soluția dată la nivelul operatorului de rețea sau dovada sesizării acestuia în cazul neprimirii răspunsului, precum și documentele pe care partea/părțile își întemeiază susținerile; detalii privind documentele ce trebuie să însoțească cererea, se pot obține consultând *Procedura de soluționare a neînțelegerilor legate de încheierea contractelor dintre operatorii economici din sectorul energiei electrice, a contractelor de furnizare a energiei electrice și a contractelor de racordare la rețea, aprobată prin Ordinul ANRE nr.38/ 2007*;
- ⇒ ANRE analizează documentația pe care partea/părțile își întemeiază susținerile, redactează și transmite părților recomandarea în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii;
- ⇒ recomandarea se comunică ambelor părți prin scrisoare cu confirmare de primire și, după caz, prin fax;
- ⇒ părțile au obligația să confirme însușirea, în totalitate sau în parte, sau neînsușirea recomandării ANRE, în termen de maximum 15 zile lucrătoare, calculate de la data primirii răspunsului;
- ⇒ **Atenție!** Dacă părțile nu comunică răspunsul în termen, se prezumă că și-au însușit recomandarea ANRE, iar procedura se consideră încheiată;
- ⇒ dacă părțile nu își însușesc recomandarea sau și-o însușesc parțial, una sau ambele părți implicate, împreună sau separat, pot solicita declanșarea procedurii propriu-zise de soluționare a neînțelegerilor rămase în divergență;

4.3. Procedura propriu-zisă de soluționare a neînțelegerilor;

- ⇒ una sau ambele părți solicită declanșarea procedurii propriu-zise de soluționare a neînțelegerilor rămase în divergență;
- ⇒ se constituie Comisia de analiză și soluționare a neînțelegerilor;
- ⇒ are loc audierea părților;
- ⇒ ANRE emite decizia și o transmite părților;
- ⇒ Procedura de soluționare a neînțelegerii se încheie o dată cu comunicarea deciziei către părți dacă decizia respectivă nu este contestată, sau o dată cu comunicarea răspunsului ANRE la eventuala contestație;
- ⇒ decizia ANRE, prin care se soluționează neînțelegerea apărută, are caracter obligatoriu față de părți;

Informații suplimentare privind fiecare etapă, se pot obține consultând *Procedura de soluționare a neînțelegerilor legate de încheierea contractelor dintre operatorii economici din sectorul energiei electrice, a contractelor de furnizare a energiei electrice și a contractelor de racordare la rețea, aprobată prin Ordinul ANRE nr.38/ 2007*.

DEFINIȚII

Actualizare (a unui aviz tehnic de racordare) - acțiunea prin care operatorul de rețea înlocuiește avizul tehnic de racordare emis pentru un loc de producere/consum, corelându-i conținutul cu datele energetice sau tehnice caracteristice locului de producere sau de consum, respectiv cu datele administrative de identificare a utilizatorului sau locului de producere/consum, atunci când ele se modifică față de cele anterioare care au fost avute în vedere la emiterea avizului;

Aviz de amplasament - răspunsul scris al operatorului de rețea la cererea unui solicitant, în care se precizează punctul de vedere față de propunerea de amplasament a obiectivului solicitantului referitor la îndeplinirea condițiilor de coexistență a obiectivului cu rețelele electrice ale operatorului;

Aviz Tehnic de Racordare - avizul scris, valabil numai pentru un anumit amplasament, care se emite de către operatorul de rețea, la cererea unui utilizator, asupra posibilităților și condițiilor de racordare la rețeaua electrică a locului de producere sau de consum respectiv, pentru satisfacerea cerințelor utilizatorului precizate în cerere;

Cerere de racordare - documentul prin care se solicită accesul la rețeaua electrică și emiterea avizului tehnic de racordare;

Compensație (bănească) - suma de bani pe care un utilizator o plătește primului utilizator în cazul în care urmează să beneficieze de instalația de racordare realizată pentru acesta din urmă;

Contract de racordare - contractul încheiat între operatorul de rețea și utilizator, având ca obiect racordarea instalației de utilizare a utilizatorului la rețeaua electrică a operatorului prin realizarea instalației de racordare stabilite în avizul tehnic de racordare;

Distribuție de energie electrică - transportul energiei electrice prin rețele de distribuție de înaltă tensiune, medie tensiune și joasă tensiune, cu tensiune de linie nominală până la 110 kV inclusiv, în vederea livrării acesteia către clienți, fără a include furnizarea;

Fișă de soluție - documentația tehnică în care se stabilește și se propune soluția de racordare la rețea a unui utilizator, atunci când aceasta este unică și evidentă, și care conține un minim de elemente și date ale rețelei și utilizatorului, prin care se justifică soluția propusă;

Fișă tehnică - actul cu valoare de aviz conform care cuprinde avizul administratorului/ furnizorului de utilități urbane, respectiv al instituțiilor descentralizate prevăzute de lege, exprimat în baza datelor extrase de proiectant din proiectul pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții și care fundamentează procedura de emitere a acordului unic;

Furnizare de energie electrică - activitatea de comercializare a energiei electrice către clienți;

Instalație de racordare (bransament la joasă tensiune și racord la medie și înaltă tensiune) - instalația electrică realizată între punctul de racordare la rețeaua electrică de interes public și punctul de delimitare dintre instalațiile operatorului de rețea și instalațiile utilizatorului. Instalația de racordare cuprinde și grupul de măsurare a energiei electrice, inclusiv în cazurile de excepție, când punctul de măsurare este diferit de punctul de delimitare;

Instalație de utilizare - instalația electrică a utilizatorului, în aval de punctul/ punctele de delimitare; în cazul mai multor puncte de delimitare se consideră o singură instalație de utilizare,

numai dacă instalațiile din aval aferente fiecărui punct de delimitare sunt legate electric între ele prin rețele ale utilizatorului. Prin excepție, sursele de iluminat public sau alte sarcini distribuite, de același tip și ale aceluiași utilizator, racordate la un circuit de joasă tensiune din postul de transformare sau dintr-o cutie de distribuție, se pot considera o singură instalație de utilizare;

Loc de consum - incinta sau zona în care se consumă, printr-o singură instalație de utilizare, energie electrică furnizată prin una sau mai multe instalații de racordare. Un consumator poate avea mai multe locuri de consum, după caz, în incinte sau în zone diferite ori în aceeași incintă sau zonă;

Loc de producere – incinta în care sunt amplasate instalațiile de producere a energiei electrice ale unui utilizator al rețelei electrice;

Operator de distribuție - orice persoana care deține, sub orice titlu, o rețea electrică de distribuție și este titulara a unei licențe de distribuție prin care răspunde de operarea, asigurarea întreținerii și, dacă este necesar, dezvoltarea rețelei de distribuție într-o anumită zonă și, acolo unde este aplicabil, interconectarea acestuia cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a răspunde cererilor rezonabile privind distribuția energiei electrice;

Operator de rețea - după caz, operatorul de transport și de sistem, un operator de distribuție sau un alt deținător de rețea electrică de interes public;

Operator de transport și de sistem - orice persoana care deține, sub orice titlu, o rețea electrică de transport și este titulara a unei licențe de transport prin care răspunde de operarea, asigurarea întreținerii și, dacă este necesar, dezvoltarea rețelei de transport într-o anumită zonă și, acolo unde este aplicabilă, interconectarea acesteia cu alte sisteme electroenergetice, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a acoperi cererile rezonabile pentru transportul energiei electrice;

Proiectant de specialitate - persoana fizică autorizată în domeniu sau persoana juridică atestată în domeniu, potrivit legii;

Punct de delimitare - locul în care instalațiile utilizatorului se delimitează ca proprietate de instalațiile operatorului de rețea;

Punct de măsurare - locul de racordare a transformatoarelor de măsurare sau la care sunt conectate aparatura și ansamblul instalațiilor care servesc la măsurarea puterii și energiei electrice tranzacționate;

Punct de racordare (la rețeaua electrică) - punctul fizic din rețeaua electrică la care se racordează un utilizator;

Racordare - acțiunea desfășurată de un deținător de rețea electrică pentru realizarea unui racord sau branșament la un loc de producere sau de consum nou ori modificarea sau înlocuirea unui racord ori branșament la un loc de producere sau de consum existent;

Rețea electrică - ansamblul de linii, inclusiv elementele de susținere și de protecție a acestora, stațiile electrice și alte echipamente electroenergetice conectate între ele prin care se transmite energie electrică de la o capacitate energetică de producere a energiei electrice la utilizator. Rețeaua electrică poate fi rețea de transport sau rețea de distribuție.

Rețea electrică de distribuție - rețeaua electrică cu tensiunea de linie nominală până la 110 kV inclusiv;

Rețea electrică de interes public - rețeaua electrică la care sunt racordați cel puțin doi utilizatori.

Rețea electrică de transport - rețeaua electrică de interes național și strategic cu tensiunea de linie nominală mai mare de 110 kV;

Solicitant - persoana fizică sau juridică, potențial sau actual utilizator al rețelei electrice, care solicită racordarea la rețeaua electrică a unui loc de producere sau de consum, respectiv actualizarea avizului tehnic de racordare emis pentru acel loc de producere sau de consum;

Spor de putere - puterea suplimentară față de puterea aprobată prin ultimul aviz tehnic de racordare dat pentru un loc de producere sau de consum existent și care a fost avută în vedere la dimensionarea, respectiv verificarea capacității instalației de racordare;

Studiu de coexistență - documentația tehnico-economică în care se determină, pe bază de calcule, măsurători, observații etc., implicațiile de natură mecanică și/sau electrică pe care le are asupra rețelei electrice amplasarea unor instalații sau rețele de altă natură pe elementele, în culoarul sau zonele de protecție și / sau de siguranță ale acesteia, și se stabilesc, dacă este cazul, lucrările necesare pentru îndeplinirea condițiilor de coexistență stabilite de norme și costurile acestor lucrări;

Studiu de soluție - documentația tehnico-economică în care, pe baza datelor și cerințelor unui utilizator și a caracteristicilor rețelei, se stabilesc, se analizează și se propun variante raționale, posibile tehnic și fezabile economic, pentru soluții de racordare la rețea a instalației utilizatorului;

Tarif de racordare - tariful reglementat care reprezintă cheltuiala efectuată de un operator de rețea pentru realizarea racordării unui loc de producere sau de consum al unui utilizator la rețeaua electrică;

Utilizator de rețea electrică - producător, operator de transport și de sistem, operator de distribuție, furnizor, consumator de energie electrică, racordați la o rețea electrică.